

- 5. प्रत्येक विषयाचे 40 प्रश्न दिलेले आहेत. ह्या सटाच्या प्रश्न पुस्तिकेमध्ये एकंदरीत 120 लागोपाट किंवा निरंतर प्रश्न आहेत.
  - (i) गणित प्रश्न क्रमांक 1 ते 40 पर्यंत
  - (ii) विज्ञान प्रश्न क्रमांक 41 ते 80 पर्यंत
  - (iii) समाज विज्ञान प्रश्न क्रमांक 81 ते 120 पर्यंत

40 questions are provided against each subject. This set of Question Booklets contains 120 questions in all.

- (i) **Mathematics –** Question Numbers 1 to 40
- (ii) **Science –** Question Numbers 41 to 80
- (iii) Social Science Question Numbers 81 to 120
- प्रत्येक प्रश्नासाठी एक गुण आहे. सर्व प्रश्नांची उत्तरे देणे अनिवार्य आहे. प्रत्येक योग्य उत्तरास एक गुण दिला जाईल. चुक उत्तरासाठी कोणतेही नकारात्मक गुण दिले जाणार नाहीत.

Each question carries *one* mark. Answering *all* the questions is compulsory and each correct answer will be awarded one mark. There will be no negative marking for wrong answers.

- 7. परीक्षेच्या दरम्यान,
  - a) प्रश्न काळजीपूर्वक वाचा.
  - b) निळ्या / काळ्या बॉल पॉइट पेनचा वापर करुन ओ. एम. आर. उत्तर पत्रिकामधील प्रश्न क्रमांका विरुद्ध संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे शेडिंग / छायांकीत करा. कोणतीही नोंद बदलण्याचा प्रयत्न करु नका आणि ओ. एम. आर. उत्तर पत्रिकावर कोणत्याही यादुच्छिक खुणा करु नका.

उदाहरण : प्रश्न पुस्तिकेमध्ये जर <u>प्रश्नक्रमांक 20</u> चे योग्य उत्तर <u>C</u> असेल, तर ओ. एम. आर. उत्तर पत्रिकेमध्ये <u>C पर्याय</u> निळे / काळे बॉल पॉईंट पेन वापरुन शेडिंग करा.

प्रश्नक्रमांक 20) (A) (B) (C) (D) (हे फक्त उदाहरण आहे)

c) ओ. एम. आर. उत्तर पत्रिकेची घडी घालू नये किंवा फाडू नये किंवा पिन मारू नये.

1704

During the examination,

- a) Read the questions carefully.
- b) Completely darken / shade the relevant circle against Question Number in the OMR Sheet using blue / black ball point pen. Do not try to alter the entry and not to do any stray marks on OMR Sheet.

Example : In the question booklet, if $\underline{C}$ is the correct answer for <u>Question No. 20</u>, then in the OMR Sheet shade the <u>option C</u> using blue / black ball point pen as follows.

Question No. 20) (A) (B) (C) (D) (This is an example only) $\bigcirc \bigcirc \bigcirc \bigcirc \bigcirc \bigcirc \bigcirc$

- c) Do not fold, tear, wrinkle or staple on the OMR Sheet.
- दिलेल्या प्रश्नासाठी एक पेक्षा जास्त वर्तुळ गडद केल्यास, ते उत्तर चुकीचे मानले जाईल आणि कोणतेही गूण दिले जाणार नाहीत.

If more than one circle is shaded for a given question, such answer is treated as wrong and no marks will be given.

 विद्यार्थी आणि वर्ग निरीक्षकाने प्रदान केलेल्या ठिकाणी ओ. एम. आर. उत्तर पत्रिकावर सही करावी.

Student and Room Invigilator should sign in the OMR Sheet in the space provided.

1704

 परीक्षा हॉल सोडण्या पूर्वी उमेदवाराने वर्ग निरीक्षकाकडे विषयवार उत्तरीत ओ. एम. आर. उत्तर पत्रिका द्यावी.

Candidate should return the subject-wise answered OMR Sheet to the Room Invigilator before leaving the examination hall.

11. कच्चे काम प्रश्न पुस्तिकेच्या शेवटी दिलेल्या जागेतच करावे.

Rough work can be done in the space provided at the end of the Question Booklet.

12. कॅल्क्युलेटर, मोबाईल, स्मार्ट घड्याळ किंवा इतर कोणत्याही इलेक्ट्रॉनिक उपकरणांना परीक्षा हॉलमध्ये परवानगी नाही.

Calculators, Mobiles, Smart Watches and any other electronic equipment are not allowed inside the examination hall.

विषय : समाज विज्ञान Subject : SOCIAL SCIENCE

खालील प्रत्येक प्रश्नाला किंवा अपूर्ण वाक्यांशाला चार पर्याय दिलेले आहेत. त्यापैकी बरोबर उत्तर निवडा आणि तुम्हाला दिलेल्या (OMR) उत्तर पत्रिकेमध्ये काळ्या किंवा निळया पेनाने बरोबर पर्याय उत्तर छायांकीत करा : 40 × 1 = 40

Four choices are given for each of the following questions / incomplete statements. Choose the correct answer and shade the correct option in the OMR Answer Sheet given to you with a black / blue ball point pen.

 $40 \times 1 = 40$

81. कॉन्स्टॅन्टिनोपलला 'युरोपियन व्यापाराचे महाद्वार' म्हणतात, कारण ते

- (A) आंतरराष्ट्रीय व्यापार मार्गाचे केंद्र होते.
- (B) फक्त समुद्र मार्ग होते.
- (C) रोमन साम्राज्याची राजधानी होती.
- (D) युरोपियनांच्या साधनसंपत्तीचे फक्त स्रोत होते.

Constantinople was considered as 'The Gate of European Trade' because it was

- (A) the centre for International Trade routes
- (B) the only sea route
- (C) the capital of Roman Empire
- (D) the only source of resources of Europeans

82.	पहिल्या अँग्लो-मराठा युद्धाचा शेवट या तहाने झाला –						
	(A)	बासनचा तह	(B)	सालबाईचा तह			
	(C)	अलाहाबादचा तह	(D)	लाहोरचा तह			
	The	The First Anglo-Maratha War ended with the treaty of					
	(A)	Bassein	(B)	Salbai			
	(C)	Allahabad	(D)	Lahore			
83.	ब्रिटी	श काळात स्थापन केलेल्या नागरी न्या	यालया	नां असे म्हणत –			
	(A)	दिवाणी अदालत	(B)	फौजदारी अदालत			
	(C)	लोक अदालत	(D)	शारियात अदालत			
	The civil courts established during the British period were known as						
	(A)	Diwani Adalats	(B)	Fouzdari Adalats			
	(C)	Lok Adalats	(D)	Shariyat Adalats			
84.	दुसऱ्या अँग्लो-म्हैसूर युद्धात ब्रिटिशांचा आत्मविश्वास वाढला, त्याचे कारण –			गस वाढला, त्याचे कारण –			
	 (A) पोर्तोनोव्हो येथे हैदर अलीचा पराभव केल्याने (B) पहिल्या ॲंग्लो-मराठा युद्धात पेशवा याचा पराभव केल्याने (C) मराठ्यानी तैनाती फौज स्वीकारल्याने 						
	(D) कॉर्नवॉलीसने श्रीरंगपट्टण बळकावल्याने						
	The British gained confidence during Second Anglo-Mysore War due						
	(A) Haider Ali's defeat at Porto Nova						
	(B)	(B) defeat of Peshwa in First Anglo-Maratha War					
	(C)	(C) Marathas signed Subsidiary Alliance					
	(D) Cornwallis captured Srirangapatna						

1704

due to

- 85. वेदामध्ये आधुनिक भारताच्या समस्यांवर उपाय आहे हे दयानंद सरस्वती याना वेदांच्या अध्ययनाने उमगले म्हणून त्यानी –
  - (A) 'वेदांकडे परत चला' अशी घोषणा केली
  - (B) सत्यार्थ प्रकाश ग्रंथ लिहिला
  - (C) गो रक्षण चळवळ सूरु केली
  - (D) शुद्धी चळवळ सूरु केली

Dayanand Saraswati realised that the remedies to the maladies of India are present in Veda so he

- (A) declared 'Back to Vedas'
- (B) wrote Sathyartha Prakasha
- (C) started Cow Protection Movement
- (D) started Shuddhi Movement
- 86. पहिल्या भारतीय स्वातंत्र्य युद्धात अपयश येण्याचे हे एक कारण आहे -
  - (A) संपूर्ण देशभर पसरले
  - (B) हे सुनियोजीत बंड होते
  - (C) योग्य नेतृत्व लाभले नांही
  - (D) अनेक भारतीय राजे ब्रिटिशांशी एकनिष्ठ राहिले नांहीत

One of the causes for the failure of First War of Indian Independence among the following, is

- (A) it spread all over the country
- (B) it was a well organised revolt
- (C) it had no eminent leader
- (D) many Indian kings were disloyal to British
- 87. भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसचे पहिले अध्यक्ष हे होते -

(A)	डब्लू. सी. बॅनर्जी	(B)	सुरेंद्रनाथ बॅनर्जी
(C)	दादाभाई नौरोजी	(D)	गोपाळ कृष्ण गोखले

The First President of the Indian National Congress was

- (A) W. C. Bonnerjee (B) Surendranath Banerjee
- (C) Dadabhai Naoroji (D) Gopal Krishna Gokhale

88. खालील पैकी हा नेता मवाळमतवादी होते –

- (A) अरविंद घोष (B) गोपाळ कृष्ण गोखले
- (C) बाळ गंगाधर टिळक (D) लाला लजपत राय

The one who belongs to moderates among the following is

- (A) Aurobindo Ghosh (B) Gopal Krishna Gokhale
- (C) Bal Gangadhar Tilak (D) Lala Lajpat Rai

1704

89. गांधीजीनी चंपारण्य चळवळ याना पाठींबा दर्शविण्यासाठी सूरु केली –

- (A) नीळ उत्पादकाना (B) कापूस उत्पादकाना
- (C) ताडी उत्पादकाना (D) चहाच्या मळ्यातील कामगाराना

Gandhiji launched Champaran movement to support

- (A) Indigo growers (B) Cotton growers
- (C) Tadi growers (D) Tea Estate workers
- 90. रविंद्रनाथ टागोर यानी आपली 'नाईटहूड' ही पदवी ब्रिटिश सरकारला परत करण्याचे कारण –
  - (A) जालियनवाला बाग हत्याकांड याला पाठींबा दर्शविण्यासाठी
  - (B) गाँधीजींच्या चपारण्य सत्याग्रहाला पाठींबा दर्शविण्यासाठी
  - (C) ब्रिटिशांच्या विरोधात असहकार दर्शविण्यासाठी
  - (D) विदेशी वस्तूवर बहिष्कार दर्शविण्यासाठी

Rabindranath Tagore returned his title 'Knighthood' back to British Government because to

- (A) support the Jallianwala Bagh massacre
- (B) support Gandhiji in Champaran Satyagraha
- (C) express his non-co-operation against British
- (D) boycott of foreign goods

1704

- 91. 'भारताचे पोलादी पुरुष' हे आहेत
  - (A) सरदार वल्लभभाई पटेल
  - (B) नेताजी सुभाष चंद्र बोस
  - (C) बाळ गंगाधर टिळक
  - (D) बाबासाहेब आंबेडकर

The 'Iron Man of India' is

- (A) Sardar Vallabhbhai Patel
- (B) Netaji Subhash Chandra Bose
- (C) Bal Gangadhar Tilak
- (D) Babasaheb Ambedkar
- 92. भारतीय राज्यघटना या दिवशी अमलात आली -
  - (A) 26 ऑक्टोबर, 1950 (B) 26 ऑगस्ट, 1950
  - (C) 15 ऑगस्ट, 1950 (D) 26 जानवरी, 1950

The Constitution of India was adopted on

- (A) 26th October, 1950 (B) 26th August, 1950
- (C) 15th August, 1950 (D) 26th January, 1950
- 93. लोकायुक्त संस्था स्थापन करण्याचा मुख्य हेतू याची तपासनी करण्यासाठी आहे -
  - (A) जातीयवाद (B) दहशतवाद
  - (C) प्रांतीयवाद (D) भ्रष्टाचार

The objective of establishing Lokayukta institution is to check

- (A) Communalism (B) Terrorism
- (C) Regionalism (D) Corruption

94. यांच्यामध्ये पंचशील तत्वांचा करार झाला -

- (A) भारत आणि नेपाळ (B) भारत आणि भूतान
- (C) भारत आणि चीन (D) भारत आणि श्रीलंका

The Panchsheel principles were signed between

- (A) India and Nepal (B) India and Bhutan
- (C) India and China (D) India and Sri Lanka

95. भारताने रशियाच्या मदतीने स्थापन केलेले लोह आणि पोलाद कारखाने

- (A) बोकारो आणि भिलाई लोह आणि पोलाद कारखाना
- (B) सालेम आणि विजयनगर लोह आणि पोलाद कारखाना
- (C) भद्रावती आणि बोकारो लोह आणि पोलाद कारखाना
- (D) रुरकेला आणि दुर्गापुर लोह आणि पोलाद कारखाना

The Iron and Steel Industries established by India with the help of Russia are

- (A) Bokaro and Bhilai Iron and Steel Industries
- (B) Salem and Vijayanagar Iron and Steel Industries
- (C) Bhadravathi and Bokaro Iron and Steel Industries
- (D) Rourkela and Durgapur Iron and Steel Industries

- 96. भारताचे परराष्ट्र धोरण या नावानेही ओळखण्यात येते -
  - (A) आंबेडकरांचे परराष्ट्र धोरण
  - (B) सरदार वल्लभभाई पटेलांचे परराष्ट्र धोरण
  - (C) नेहरूंचे परराष्ट्र धोरण
  - (D) महात्मा गांधीजींचे परराष्ट्र धोरण

The Foreign Policy of India is also called as

- (A) Foreign Policy of Ambedkar
- (B) Foreign Policy of Sardar Patel
- (C) Foreign Policy of Nehru
- (D) Foreign Policy of Mahatma Gandhi
- 97. जागतीक संसद म्हणजे -
  - (A) महासभा
  - (B) सुरक्षा समिती
  - (C) सचिवालय
  - (D) सामाजिक आणि आर्थिक मंडळ

The World's Parliament is

- (A) General Assembly
- (B) Security Council
- (C) Secretariat
- (D) Social and Economic Council

98. 'संयुक्त राष्ट्रसंघ' हा शब्द यांनी सुचविला -

- (A) एफ. डी. रूझवेल्ट (B) जोसेफ स्टॅलिन
- (C) विन्स्टन चर्चील (D) जवाहरलाल नेहरू

The word 'United Nations' was proposed by

- (A) F. D. Roosevelt (B) Joseph Stalin
- (C) Winston Churchill (D) Jawaharlal Nehru

99. 1976 साली अस्पृश्यता फौजदारी कायद्यात बदल करुन हा कायदा तयार करण्यात आला -

- (A) ग्राहक हक्क संरक्षण कायदा
- (B) अस्पृश्यता हक्क संरक्षण कायदा
- (C) फौजदारी हक्क संरक्षण कायदा
- (D) नागरिक हक्क संरक्षण कायदा

Untouchability Crime Act was implemented in 1976 with necessary changes as

- (A) Consumer Rights Protection Act
- (B) Untouchability Right Protection Act
- (C) Criminal Rights Protection Act
- (D) Civil Rights Protection Act

1704

100. असंघटित क्षेत्रातील कामगारांचे हे प्रमुख लक्षण आहे –

	(A)	स्थलांतर	(B)	नोकरीची हमी	
	(C)	रजेची सुविधा	(D)	निश्चित वेतन	
	The	main feature of unorganised se	ector	labour is	
	(A)	migration	(B)	job security	
	(C)	leave facility	(D)	fixed wages	
101.	नर्मद	ा बचाव आंदोलनाचे नेतृत्व यानी केले	-		
	(A)	मेधा पाटकर	(B)	सुंदरलाल बहुगुणा	
	(C)	केरळ शास्त्र परिषद	(D)	एम. डी. नंजुंडस्वामी	
	Narmada Bachao Andolana was led by				
	(A)	Medha Patkar	(B)	Sundarlal Bahuguna	
	(C)	Kerala Shastra Parishad	(D)	M. D. Nanjundaswamy	
102.	अदृष्	य भूक याच्याशी संबंधीत आहे –			
	(A)	भूकेलेला	(B)	गरीबी	
	(C)	कुपोषण	(D)	श्रीमंती	
	Invisible hunger refers to				
	(A)	hungriness	(B)	poverty	
	(C)	malnutrition	(D)	richness	
		170	04		

103. बृहद् हिमालय या नावानेही ओळखतात –

(A) हिमाद्री (B) हिमाचल (C) शिवालीक्स (D) डून्स The Greater Himalayas are also called as Himadri (B) Himachal (A) (C) Siwaliks (D) Doons 104. पूर्व घाटातील सर्वात उंच शिखर (A) अन्नामलाई (B) आम्रपाली (C) आमाकोंडा (D) अमरकंटक The highest peak of the Eastern Ghat is (A) Annamalai (B) Amrapali (C) Arma Konda (D) Amarkantak 105. भारतातील सर्वात जास्त थंड महिना – (A) नोव्हेंबर (B) डिसेंबर (C) जानेवारी (D) फेब्रुवारी The coldest month in India is (A) November (B) December February (C) January (D) 1704

106. काळी माती ही जास्त ओलावा टिकून ठेवते कारण ती –

- (A) चिकट माती आहे
- (B) रंगाने काळी आहे
- (C) जास्त पाऊस पडणाऱ्या प्रदेशात आढळते
- (D) गारगोटी खडकांचे तुकडे

The black soil is highly retentive because it is

- (A) extremely compact (B) black in colour
- (C) found in heavy rainfall areas (D) pebbled rock particles

107. दक्षिण भारतातील सर्वात लांब नदी ही आहे -

- (A) कावेरी (B) कृष्णा
- (C) गोदावरी (D) तुंगभद्रा

The longest river in South India is

- (A) Kaveri (B) Krishna
- (C) Godavari (D) Tungabhadra

108. या वनस्पतीच्या फांद्याना पारंब्या (मुळे) फुटतात अशा वनस्पती या अरण्यात आढळतात –

- (A) डोंगरी अरण्ये (B) मँग्रोव्ह अरण्ये
- (C) उष्णकटिबंधीय सदाहरीत अरण्ये (D) वाळवंटी वनस्पती

The tree trunk supported by a number of stilt roots is found in the

- (A) Mountain forest (B) Mangrove forest
- (C) Tropical evergreen forest (D) Desert vegetation

109. ओडिसातील महत्वाची बहुउद्देशीय नदीखोऱ्यातील योजना ही आहे -

- (A) हिराकूड योजना (B) भाक्रा-नानगल योजना
- (C) पंपासागर योजना (D) नागार्जून सागर

The important multipurpose river valley project of Odisha is

- (A) Hirakud (B) Bhakra Nangal
- (C) Pampa Sagar (D) Nagarjuna Sagar

110. अलिकडच्या दिवसात स्थलांतरित शेती भारतात कमी होत आहे याचे कारण –

- (A) सरकारचे धोरण आणि आदिवासींचे पूनर्वसन.
- (B) व्यापारी शेतीसाठी लोक आता पुढे येत आहेत.
- (C) स्थलांतरित शेतीतील उत्पादनाला मागणी नाही.
- (D) लोक अशी शेती नाकारत आहेत.

Shifting cultivation in India is declining nowadays because

- (A) of the governmental policies and tribal settlements
- (B) people have now started coming out with commercial farming
- (C) there is no demand for the products of shifting cultivation
- (D) people are abandoning agriculture

- 111. 'भारताची सिलिकॉन व्हॅली' हे आहे
  - (A) मंगळूरु (B) मुंबई
  - (C) कोलकत्ता (D) बेंगळूरु

The 'Silicon Valley of India' is

- (A) Mangaluru (B) Mumbai
- (C) Kolkata (D) Bengaluru
- 112. भूकंपावर सावधगिरीचा उपाय हा एक आहे
  - (A) प्रतिबंधक भिंती बांधणे.
  - (B) किनारपट्टीच्या प्रदेशात वाळूखाणवर बंधी घालणे.
  - (C) किनारपट्टीच्या प्रदेशात मँग्रोव्ह अरण्यांची वाढ करणे.
  - (D) जास्त खोल असणाऱ्या विहीरी खोदण्यास मनाई करणे.

One of the preventive measures for the earthquake's effects among the following is

- (A) constructing retention wall
- (B) restrict sand mining in coastal areas
- (C) developing mangrove forests along the coast
- (D) restriction on digging of deep wells for underground water

- 113. एक वर्षाच्या मुदतीत त्या देशात उत्पादित झालेल्या सर्व वस्तू व सेवांची एकूण किंमत म्हणजे –
  - (A) दरडोई उत्पन्न. (B) प्रत्यक्ष राष्ट्रीय उत्पन्न.
  - (C) रहाणीमानाचा दर्जा. (D) दर्जाच्या अधिकाराची खरेदी.

The total value of all goods and services produced in a country during one year is

(A)	Per capita income	(B)	Real national income
-----	-------------------	-----	----------------------

- (C) Standard of living (D) Purchasing power parity
- 114. ग्राम स्वराज्य ही संकल्पना यांची आहे -
  - (A) जवाहरलाल नेहरू (B) बाळ गंगाधर टिळक
  - (C) सरदार वल्लभभाई पटेल (D) महात्मा गांधी

Gram Swarajya was the concept of

- (A) Jawaharlal Nehru (B) Bal Gangadhar Tilak
- (C) Sardar Vallabhbhai Patel (D) Mahatma Gandhi

115. जेंव्हा राष्ट्रीय उत्पन्नाला एकून लोकसंख्येने भागले असता

- (A) विकसनशील (B) विकास
- (C) दरडोई उत्पन्न (D) राहणीमानाचा दर्जा

When the National Income is divided by the total population it is

- (A) Underdevelopment (B) Development
- (C) Per capita income (D) Standard of living

116. कैगा अणु उर्जा प्रकल्पाला यांच्या नेतृत्वाखाली विरोध करण्यात आला -

- (A) सुंदरलाल बहुगुणा (B) डॉ. शिवराम कारंथ
- (C) मेधा पाटकर (D) बी. व्ही. कारंथ

Establishment of Kaiga Nuclear Power Plant was opposed under the leadership of

- (A) Sundarlal Bahuguna (B) Dr. Shivaram Karanth
- (C) Medha Patkar (D) B. V. Karanth

117. दरवर्षी 15 मार्च हा दिवस 'जागतिक ग्राहक दिन' म्हणून साजरा करण्याचे कारण

- (A) या दिवसी जॉन. एफ. केनेडी यानी ग्राहक हक्कांचा स्वीकार केला
- (B) या दिवसी इंग्लंडने ग्राहकांचे हक्क घोषीत केले
- (C) 15 मार्च रोजी संयुक्त राष्ट्रसंघाने ग्राहक हक्क जाहिर केले
- (D) या दिवसी ग्राहक शिक्षणाची सुरुवात झाली

15th March is observed every year as 'World Consumers Day' because

- (A) John F. Kennedy accepted the Consumer rights on this day.
- (B) England declared the Consumer rights on this day
- (C) UN declared Consumer rights on 15th March
- (D) Consumer Education was started on this day

118.	भारतात या वर्षी ग्राहक संरक्षण कायदा अमलात आला –				
	(A)	1966	(B)	1976	
	(C)	1986	(D)	1996	
	The Consumer Protection Act was passed in India in the year				
	(A)	1966	(B)	1976	
	(C)	1986	(D)	1996	
119.	बँकां	ची बँक असे या बँकेला म्हणतात –			
	(A)	नाबार्ड	(B)	अपेक्स बँक	
	(C)	रिझर्व बँक	(D)	आयडीबीआय	
	The	Banker's Bank is			
	(A)	NABARD	(B)	Apex Bank	
	(C)	Reserve Bank	(D)	IDBI	
120.	''भार	रताचे प्रवेशद्वार'' हे आहे –			
	(A)	चेन्नई	(B)	मुंबई	
	(C)	दिल्ली	(D)	कोलकत्ता	
	The	'Gateway of India' is			
	(A)	Chennai	(B)	Mumbai	
	(C)	Delhi	(D)	Kolkata	
				=	

(कच्चा कामासाठी जागा) (SPACE FOR ROUGH WORK)

(कच्चा कामासाठी जागा) (SPACE FOR ROUGH WORK)

DONOT WRITE ANTIHING HERE